

ՄՏԱՎՈՐԱԿԱՆԸ, ԳԻՏՆԱԿԱՆԸ ԵՎ ԴԻՎԱՆԱԳԵՏԸ

Պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, դիվանագետ, արտակարգ և լիազոր դեսպան Վահան Առաքելի Բայբուրդյանի՝ այդ վառ անհատականության տեր մարդու անցած ուղին, հիրավի, հարազատ ժողովրդին, հայոց պետականությանը, գիտությանը, հայ երիտասարդության կրթության և դաստիարակության գործին անմնացորդ նվիրումով ծառայելու փայլուն օրինակ է:

Պրոֆեսոր Վ. Բայբուրդյանն իմ կյանքի ճանապարհին հանդիպած ամենահետաքրքիր անձնավորություններից մեկն է: Բազմակողմանիորեն զարգացած, գիտական բացառիկ ընդունակություններով օժտված, մարդկային ու քաղաքացիական հարուստ նկարագրի տեր, մտավորականի տիպար:

Որպես տաղանդավոր պատմաբան՝ չափազանց մեծ է նրա գիտական վաստակը արևելագիտության, հայագիտության, քրդագիտության, միջազգային հարաբերությունների այլևայլ հարցերի ուսումնասիրության բնագավառում: Առհասարակ նշանակալից է նրա վաստակը հայ գիտական մտքի զարգացման գործում: Չափազանց լայն ու ընդգրկուն են նրա գիտական մտահորիզոնը, ինչպես նաև գիտական հետաքրքրությունների շրջանակը: Պրոֆեսոր Վ. Բայբուրդյանը միջազգային լայն ճանաչում ունեցող գիտնական է: Նրա գիտական հետազոտություններն ամփոփված են Հայաստանում և արտասահմանյան տարբեր երկրներում (Ռուսաստան, Ֆրանսիա, Կանադա, Հնդկաստան, Իրան, ԱՄՆ և այլն) հրատարակված մենագրություններում և հոդվածներում, որոնք մնայուն և հիմնարար աշխատություններ են:

Ստեղծագործական խառնվածքի տեր այդ գիտնականի տաղանդավոր գրչով գրված աշխատությունները և առհա-

սարակ նրա առինքնող կերպարն առաջ են բերում մեր անկեղծ և խորը հարգանքի զգացումը:

Պրոֆ. Վ. Բայբուրդյանը գիտության ու կրթության հմուտ կազմակերպիչ է, նաև բեղուն մանկավարժ: 2001-2008 թվականներին, երբ նա ղեկավարում էր Երևանի պետական համալսարանի միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության ամբիոնը, այնտեղ մշտապես թևածում էին ստեղծագործական խոյանքի ոգին և գիտականության մթնոլորտը: Այդ տարիներին նրա ջանքերով ուղենշվեցին միջազգային հարաբերություններ և դիվանագիտություն մասնագիտության հիմնական ուղղությունները, կազմվեցին առարկայական ծրագրեր, մտցվեցին արդիականությամբ շնչող նոր առարկաներ և այլն: Անչափ մեծ է պրոֆ. Վ. Բայբուրդյանի ներդրումը մեր հանրապետությունում միջազգայնագետ կադրերի, ինչպես նաև ապագա դիվանագետների պատրաստման գործում: Առհասարակ նա երբեք չի զլացել իր հարուստ գիտելիքներն ու փորձն անմնացորդ նվիրելու իր սաներին: Վ. Բայբուրդյանի հմուտ ղեկավարությամբ բազմաթիվ ասպիրանտներ, հայցորդներ ու գիտական աշխատողներ պաշտպանել են ատենախոսություններ:

Այդ ընդունակ և օժտված մարդու տաղանդը փայլատակել է նաև դիվանագիտության բնագավառում: Հայաստանի անկախության ձեռքբերումից հետո Վ. Բայբուրդյանը եղել է Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում Հայաստանի Հանրապետության առաջին արտակարգ և լիազոր դեսպանը: Լինելով պրոֆեսիոնալ իրանագետ՝ նա կարողացավ իր այդ պատասխանատու պաշտոնը ծառայեցնել ի շահ սեփական ժողովրդի ու հայրենիքի: Նրա վիթխարի եռանդի, գործի, հիանալի իմացության և մտքի ճկունության շնորհիվ ոչ միայն նշանակալից չափով հաղթահարվեց Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մեկուսացումը, այլև դրվե-

ցին հայ-իրանական միջպետական հարաբերությունների զարգացման կայուն հիմքերը:

Վահան Բայբուրդյանը ջերմ հայրենասեր է, հայ ժողովրդի շահերի համոզված պաշտպան և ջատագով: Նա հայրենիքի գաղափարը բարձր է համարում ամեն ինչից: Երբեք չի զլացել հայրենիքի խորանին դնելու իր մեջ եղած լավագույնը: Որպես անհատականություն՝ հեռու է ազգային նեղմտությունից, լայնախոհ է և հաստատուն հայացքների տեր: Խստապահանջ է, բայց միևնույն ժամանակ մարդկայնորեն զգայուն: Ծայրաստիճան բարի, բարյացակամ և հմայիչ մարդ է, հոգով շռայլ, անբռնազբոսիկ: Ոգևորվում է այն ամենով, ինչ որ լավն է: Սիրում է ճշտապահությունն ու կարգապահությունը: Նա նաև կյանքի մարդ է, սրամիտ, աշխույժ խառնվածքի տեր, առինքնող իր անկեղծությամբ ու շիտակությամբ:

Անկասկած այդ մեծ մտավորականը, գիտնականը, ուսուցչապետը, դիվանագետը և բազում այլ արժանիքներով շռայլորեն օժտված հայորդին իր մշտամնա տեղն ունի մեր երախտավորների շարքում:

ԳԵՂԱՄ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր,

Երևանի պետական համալսարանի

միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետի

դեկան